

ANUL 66

Seria II

Nr. 871

Biblioteca Centr. a
Regională
Cluj-Napoca

ALBINA

Joi

3 septembrie 1964

8 pagini — 15 bani

Revistă săptăminală a Așezămintelor culturale

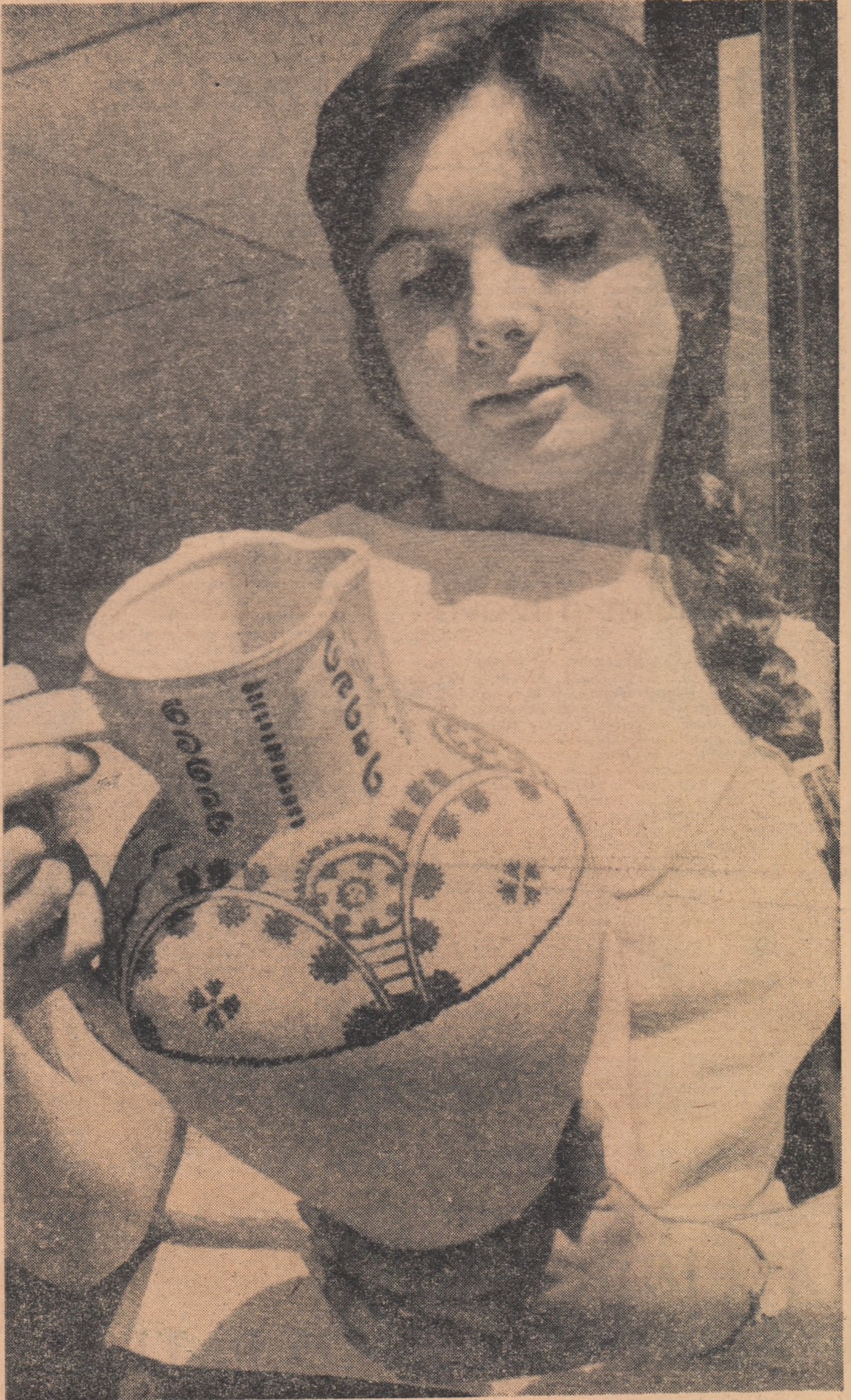
Un cântec de fluier și ape...

Întrind în încăperea cu pereți de sticlă și lustruite lambriuri de lemn — pavilionul rezervat artei populare de la Expoziția realizărilor economiei naționale — mi s-a părut că pătrund într-un ținut mirific, legănat de vânturi amețite de mireasma munților, a cimpului și a ierbilor. Era în amurg, văpaia soarelui, stingindu-se în cea dintii seară a lui septembrie, se amesteca cu umbre noi și se topea în crengile cu frunza arsă de toamnă ale copacului adus de undeva dintr-o livadă iubită de lună și răsădit în brazda de iarbă din mijlocul pavilionului. Și mi-a venit în minte o altă seară, din anotimpul cind păsările apucă drumul sudului pe marile căi de migrație. Eram atunci în Museel — aproape de locurile unde au gândit Rebreanu și Pillat — într-un sat cu pirate multe, colindat pe deasupra de vulturi și care din vechime servea ca loc de popas ciobanilor în trecerile lor cu turmele peste munți. Și la o poartă, înflorită cu dalta și ușor innegurată de ploii, ședea înșirate vreo zece femei și coseau în pinză de borangic, galbenă ca mierea, gânduri și doruri și plâsmuiri fantastice ale minții lor. Printre ele, câteva răsuceau fir de lină, smulgându-l din caierul prins în furca înfiptă la briu — și undeva, peste merii din livadă și peste brazii zvelți ca niște policandre, plutea un cântec de fluier și de ape — iar o față încingea cu arnici marginile unei pungi de tutun pentru flăcăul ei plecat în vale cu plutele. Era liniște și obrații femeilor păreau liniștite popasuri pentru lună. În amurgul acela, pe care-l păstrez în mine cu miros de înășiimi, de mere, de vite întoarse de la pășune și de izvoare gilgiind sub frunză, luau formă, sub ochii mei, minuni de artă pe care cuvântul aproape că nu le poate tălmăci.

Fotele și ille și picptarele și cojoacele înflorate și chimirele ținuite parcă cu țândări de stele, tulnicile, cavalele, maramele și peretarele înșirate într-o sală a Expoziției, cu o artă care egalează pe aceea a creatorilor ce le-au dat ființă, incintă și farmecă pe vizitator.

Motive noi, simboluri ale realităților socialiste, au pătruns cu vigoare între hotarele folclorului, ele constituind abundente teme de inspirație pentru creatorii populari. Trandafirul, bujorul sau gladiola fac pereche, în scoarțe sau carpete cu insemne dragi tuturor: stema republicii, secera și ciocanul, contururi de tractoare. Sentimentul pe care-l încerci e unul de mândrie și de respect totodată. Înțelegi că descindem din baladă, cu Toma Alimoș și Iorgu Iorgovan, cu tragedii, cu răscoliri și cu mari împliniri. Privind stâlpii de la Gorj, creștați cu migală, ciopliți, poate, în nopțile de iarnă, cind afară se zbat și se sparg vifore, sau, primăvara, cind firul griului dă să înțepe lumina și bea din răcoarea dulce a vântului de la miazăzi, pricepi, ca om al acestui pământ, că Brincuși numai aici și în nici o altă parte a lumii putea să se nască pentru a desăvirși, spre nemurire, piatra și lutul.

FĂNUȘ NEAGU

În vizită la pavilionul de artă populară din cadrul Expoziției realizărilor economiei naționale. Iată-o pe eleva Minodora Șerban din Ghergani-Răcari admirind măiestria olarilor din Alejd-Crișana

Fotografie T. IOANEȘ

Din
cuprinsul
acestui
număr

In pag. a 2-a
BIBLIOTECA ÎN SLUJBA
CONSTRUCȚIEI
SOCIALISTE

In pag. 4-5
SFÎRȘITUL
VERII

In pag. a 6-a
CULTURA ROMANĂ
PE TERITORIUL
PATRIEI NOASTRE

In pag. a 7-a
REPUBLICA UNITĂ
TANGANICA
ȘI ZANZIBAR

BIBLIOTECA ÎN SLUJBA CONSTRUCȚIEI SOCIALISTE

Eficiența activității noastre

Ca și în alte comune, și la noi cartea a devenit prietenul și sfătuitorul colectivităților. Adeseori Olimpia Ciobanu sau Floarea Dragomir povestesc cum cărțile agrotehnice le-au ajutat ea, echipele pe care le conduc, să obțină producții sporite la hectar, iar Maria Ciobanu și Ioana Movilă, arată cum au redus procentul mortalității la păsări. De altfel, în acest an, creșterea păsărilor a fost o problemă mult discutată atât la gospodăria colectivă cât și la căminul cultural. Colectivul bibliotecii noastre, printr-o serie de ac-

țiuni cu cartea, a urmărit să contribuie la reducerea procentului de mortalitate la păsări, care anul trecut a fost destul de ridicat. În acest scop, chiar de la începutul anului, la locul de muncă, am organizat lecturi în grup din cartea Creșterea păsărilor, capitolele: alcătuirea rațiilor, prevenirea și combaterea bolilor și altele. Apoi am prezentat cărțile și broșurile pe care le aveam în bibliotecă legate de creșterea păsărilor.

În primăvară am inițiat consfătuirea Pentru scăderea mortalității la păsări, în ca-

drul căreia inginerul Paula Balea a vorbit despre creșterea păsărilor, punând un accent deosebit pe combaterea mortalității. La această consfătuire l-am invitat și pe profesorul Rădulescu de la I.C.Z. din București.

Și dacă în acest an la cei peste 3 000 de pui, câți a crescut gospodăria colectivă, s-a înregistrat un procent mic de mortalitate, asta se datorește într-o oarecare măsură și muncii depuse de colectivul bibliotecii noastre. Eficiența activității bibliotecii se reflectă și în producțiile sporite de lapte pe care le obțin îngrijitorii de la loturile lor de vaci. Parcă-i aud și acum pe Ion Bira și Ana Stroe cât de frumos au vorbit la consfătuirea: Creșterea vacilor poate aduce venituri mari gospodăriei colective, despre rezultatele dobândite prin aplicarea în practică a cunoștințelor pe care și le-au însușit din cărțile și broșurile studiate!

Anul acesta, anul celui de al III-lea concurs Biblioteca în slujba construcției socialiste, colectivul nostru și-a propus să antreneze și mai mulți colectiviști la citit. Pentru aceasta am inițiat un concurs între brigăzile de producție. Rezultatele le urmărim prin graficele afișate la sediul gospodăriei și la bibliotecă. Până acum în fruntea întrecerii se află brigada zootehnică și brigada nr. 1 de cîmp. De altfel, la toate brigăzile a crescut numărul cititorilor și al volumelor citite. Până în luna august, biblioteca a înregistrat cu 50 cititori și cu aproape 1 000 volume citite mai mult față de aceeași perioadă a anului trecut.

Pe toată perioada concursului ne vom strădui să organizăm acțiuni cit mai variate și mai bogate cu cartea care să satisfacă și mai mult cerințele colectivităților noastre.

MARIA
CONSTANTINESCU
bibliotecară,
comuna Aricești, raionul
Ploiești

CARTEA în comuna Tîrnova

Biblioteca din comuna Tîrnova, raionul Ineu, înființată cu 10 ani în urmă, dispune astăzi de 8 500 volume. Pentru lărga răspîndire a cărții în rîndurile sătenilor, colectivul de conducere al bibliotecii a organizat acțiuni variate și interesante, legate de preocupările colectivităților. Prezentările de cărți, lecturile în grup, serile de întrebări și răspunsuri, concursurile Cine știe, câștigă sînt doar cîteva dintre aceste manifestări care au fost mult apreciate de colectivități.

O activitate fructuoasă desfășoară și cele șase biblioteci de casă, ce funcționează pe lângă biblioteca comunală, și biblioteca mobilă din sectorul zootehnic. Astfel, Dumitru Deta, Sofia Rațiu, Ana Farcaș sînt nu numai lucrători fruntași ai sectorului zootehnic, ci și cititori fruntași. Ei au învățat din cărțile și broșurile de specialitate cum să îngrijească mai bine animalele pentru a obține producții mari de la ele. Același lucru se poate spune și despre Pavel Mecheș, Florea Forton, Ana Neboi, lucrători în sectorul viticol al gospodăriei.

În colaborare cu organizația U.T.M., colectivul bibliotecii a reușit ca în acest an să înscrie la concursul Iubiți cartea 112 cititori dintre care 95 au și primit insigna.

Biblioteca din Tîrnova este, astăzi, fruntașă pe raion în cadrul concursului Biblioteca în slujba construcției socialiste. Cei 900 cititori care au citit pînă acum aproape 7 000 volume confirmă acest lucru.

PAVEL CIURDARU
instructor al Sfatului popular raional Ineu

RĂSPÎNDIREA EXPERIENȚEI ÎNAINȚATE

Biblioteca raională Birlad a analizat, la începutul lunii august, activitatea bibliotecilor din cuprinsul raionului, antrenate în cel de al III-lea concurs Biblioteca în slujba construcției socialiste. Cu acest prilej s-a subliniat faptul că cele mai multe biblioteci au desfășurat o activitate variată și bogată în conținut. S-au organizat acțiuni cu cartea de o amploare mare și cu o sferă de cuprindere mai largă. Aceasta a dus la creșterea numărului cititorilor și al volumelor împrumutate. Astfel, de la începutul anului și pînă în prezent, bibliotecile comunale și cele sătești au înscris aproape 34 000 cititori și au difuzat peste 200 000 cărți dintre care 54 000 cu conținut agrotehnic. În această perioadă s-au inițiat 268 de manifestări cu cartea. Serile literare și de calcul, recenziile, prezentările de cărți și alte acțiuni au fost mai mult legate de problemele gospodăriei colective, de specificul comunelor. În cinstea zilei de 23 August s-a organizat o serie de acțiuni pe marginea cărților care popularizează realizările țării noastre în cei 20 de ani de la eliberare.

Pentru continua îmbunătățire a muncii cu car-

tea, colectivul metodic al bibliotecii raionale a urmărit extinderea acelor forme care au fost apreciate de cititori. În acest scop la centrele metodice s-au ținut diverse acțiuni-model. La centrele comunale Ivești, Florești, Băsești au avut loc consfătuiri pe tema *Îngrășămintele și recolta*, iar la Murgeni un schimb de experiență. Tot pentru răspîndirea experienței înaintate în munca cu cartea, biblioteca raională a dat o mare atenție pregătirii seminariilor cu bibliotecarii. Acestea au avut loc din două în două luni.

Ridicarea unităților slabe la nivelul celor fruntașe a constituit o problemă de seamă a bibliotecii raionale. Prin ajutorul și îndrumările metodice, s-a ajuns ca și bibliotecile din comunele Popeni, Băsești și altele să-și îmbunătățească activitatea. În încheierea ședinței de analiză, bibliotecarii li s-a recomandat să folosească cele mai eficiente acțiuni pentru a obține rezultate bune pe toată perioada concursului.

DUMITRU CONDREA
melodist la biblioteca raională
Birlad

Lectură

Bibliotecara din Belinț

Cînd intri în sediul bibliotecii din Belinț, raionul Lugoș, privirea ți-e atrasă de cărțile frumos aranjate în rafturi, de vitrinele cu noutăți. Din încăperea nu lipsesc nici îndemmurile la citit, și nici florile. Totul este aici într-o ordine perfectă. Pentru cei ce vizitează biblioteca, această ordine e firească. Ei știu că Tatiana Groza se îngrijește ca interiorul bibliotecii să fie cit mai atractiv. Dar nu numai interiorul, ci și activitatea...

Tatiana Groza a fost numită bibliotecară în urmă cu patru ani. Încă de pe atunci se gîndea cum să atragă spre bibliotecă sătenii, cum să le formeze și să le dezvolte gustul pentru citit. „Pentru asta trebuie mai întîi să cunoști bine oamenii — i-a spus într-o zi secretarul organizației de partid — să te apropii de ei, să le știi gusturile și preferințele lor“. Și așa a început Tatiana Groza să viziteze zilnic cititorii acasă, la locul de muncă, să discute cu ei despre problemele ce-i preocupă și despre foloasele cărților și broșurilor. Cu tinerii i-a fost mai ușor. Mulți i-au fost elevi pe cînd era profesoară la școala din comună. Așa a reușit bibliotecara să dea fiecărui cititor cartea care i se potrivește. Celor de la grădini le-a dat cărți și broșuri despre cultura legumelor; la fel celor de la zootehnic, sau de la cîmp, le-a recomandat lucrări strîns legate de munca și viața lor. O dată cu aceasta le-a mai prezentat și altele potrivit preferințelor lor. Tinerilor care-i știa pasionați pentru tehnică le-a oferit cărți tehnico-științifice.

Munca aceasta, la care se adaugă și preocuparea pentru organizarea diverselor acțiuni cu cartea, și-a dovedit din plin eficiența. Numărul cititorilor și volumelor citite a crescut de la un an la altul. Numai în primul trimestru al anului acesta biblioteca a înregistrat peste 400 de cititori și peste 4 000 volume citite.

„Cartea este îndrăgită de mulți colectiviști din Belinț“ — susține astăzi Tatiana Groza. Și în sprijinul acestei afirmații vine cu un argument nou: în Belinț există aproape 200 de biblioteci personale.

Acum bibliotecara din Belinț se preocupă de necontenita creștere a numărului de cititori astfel ca pînă la sfîrșitul anului să ajungă la peste 1 000, iar indicele de citire să fie de 11.

Tatiana Groza vorbește cu mult optimism de realizarea acestor cifre; priceperea și pasiunea i-l însuflă.

MARIA CICA
învățătoare

STUFUL

O mare bogăție a țării noastre

Cu zeci de mii de ani în urmă, din lupta apelor fluviului și a mării s-a născut Delta Dunării a cărei suprafață trece în zilele noastre de 434 000 hectare.

Veacuri de-a rândul, stuful a răsărit din terenul mlăștinios din Delta Dunării, pe o suprafață de peste 270 000 hectare, a crescut, a dăinuit un an, apoi a fost culcat la pământ de vânturi, biciuit de ploii și zăpezi, ca să putrezească în cele din urmă acoperit de ape și smircuri. Numai o mică parte din stuf era folosită de localnici pentru acoperitul caselor, împletitul rogojinelor și facerea gardurilor.

Anii 1955—1956 au însemnat în istoricul industriei de celuloză și hirtie din țara noastră o mare cotitură pe drumul dezvoltării acestui sector. Lemnul a încetat să fie singura materie primă pentru fabricarea hirtiei. A început valorificarea stufului în vederea prelucrării lui pe cale chimică în diferite produse deosebit de importante pentru economia noastră națională.

Alături de paie, stuful face parte din categoria plantelor anuale El se reproduce în mod natural fiind o importantă sursă de materii prime. Oamenii de știință au întreprins studii temeinice legate de această plantă. S-a constatat că firul de stuf conține 50 la sută celuloză, 20 la sută lignină precum și benzen, alcool, cenușe etc. În urma cercetărilor întreprinse în țara noastră s-a pus baza creării unei ramuri economice noi — stuficultura — care se ocupă cu amenajarea terenurilor stuficole, sporirea cantității de stuf la hectar, recoltarea și valorificarea lui. La Maliu, în inima Deltei, a luat ființă o puternică stațiune de cercetări stuficole care a obținut succese remarcabile în acțiunea de sporire a recoltelor de stuf. Pe întinsul Deltei s-au înființat unități de exploatare. Metodele de recoltare s-au perfecționat în fiecare an. Locul tarpanului — un fel de coasă cu tăișul scurt — l-a luat mașina. Este interesant să privești cum funcționează un agregat de recoltare a stufului. Puternicul tractor poartă în față un dispozitiv prevăzut cu cuțite care prin învîrtire taie firele de stuf, care sînt preluate de un alt dispozitiv și le leagă în maldăre. În urmă vin tractoare cu remorci în care sînt încărcate maldărele de stuf. Stuful este preluat apoi de mașini care îl presează și îl balotează. Balotij de stuf, încărcate în vase speciale de transport, călătoresc apoi pe Dunăre spre Combinatul de celuloză și hirtie de la Brăila unde urmează să fie prelucrați pe cale chimică.

Cine vizitează Expoziția realizărilor Economiei Naționale a R. P. Romîne, are minunatul prilej de a vedea multitudinea de produse ce se realizează din stuf. Astfel, stuful uscat își găsește întrebuințări industriale ca material de construcție — plăci aglomerate de stufit — deosebit de rezistente și cu calități izolate bune; ca materie primă pentru fabricarea celulozei, cartoanelor, hirtiei, celofibrului, viscozei pentru mătase, mucavalei, furfuroliului — un produs chimic utilizat ca solvent. De asemenea, din stufi se pot obține: zahăr, alcool, drojdie furajeră, brichete pentru ars și altele.

Economistii au făcut un calcul interesant. Din producția de stuf de pe numai 50 000 de hectare, adică mai puțin de o cincime din suprafața stuficolă a Deltei, se pot fabrica plăci de stufit pentru construcții care să înlocuiască 700 000 metri cubi lemnărie, sau peste un miliard cărămizi normale. Din aceeași cantitate de stuf se poate produce atîta celuloză

cît să revină cam 3 kg hirtie și 7 kg pinzeturi pe an de fiecare locuitor al țării. Din rezidurile de la fabricarea celulozei, obținută din 50 000 tone stuf, se pot produce 3 milioane litri alcool, 6 milioane kilograme drojdie furajeră și peste 10 000 tone brichete de ars.

Valorificarea pe cale chimică a stufului creează pentru economia noastră națională mari economii de lemn, care poate să fie dirijat spre sectorul de construcții, mobilă, etc. Fiecare hectar de stuf scutește la fabricarea celulozei 2 hectare de pădure de rășinoase.

La Combinatul de la Brăila se fabrică, în prezent, din stuf, celuloză, cartoane și furfurool. Dar a-

cest mare combinat se dezvoltă în continuare. Aici se înalță noi hale, rezervoare, coșuri; se montează noi utilaje moderne. Cînd montajele vor fi terminate, Combinatul de la Brăila se va îmbogăți cu noi fabrici unde se vor produce: celofibră, viscoză pentru mătase și fibre de cord, care vor aduce o însemnată contribuție la dezvoltarea industriei textile și a industriei de anvelope.

Marea bogăție a Deltei, stuful, își va spune în viitor tot mai mult cuvîntul în fărîmarea unor bunuri materiale, care să ușureze și să înfrumusețeze viața oamenilor muncii din țara noastră.

S. SIGARTĂU

Transportul pe vase a stufului recoltat în Delta

Din activitatea cooperăției de consum

Încă răspund celor mai diverse cerințe, fiindcă contribuie la confortul și civilizația traiului colectiv, cooperativelor sătești și-au cîștigat un prestigiu binemeritat. Într-un singur an — 1963 — numărul cooperativelor din raion, din rîndul colectivităților a crescut cu 7 000. Aceasta este exprimarea directă a încrederii și interesului lor față de cooperative. În primul semestru al acestui an s-au vîndut în satele din raza raionului cu 2,8 milioane lei mai multe mărfuri decît era prevăzut. Un sortiment bogat, o atitudine plină de respect față de cumpărători, imbie pe colectivități să păsească cu încredere în magazinele cooperative. Răspunsul lor se concretizează în cantitatea tot mai mare de produse valorificate prin cooperative. Acum de pildă este în toi recoltarea legumelor și fructelor. Gospodăriile colective din raion au încheiat contracte cu cooperativele pentru o cantitate de 4 500 tone legume (cu 1 400 tone mai mult ca anul trecut). Cooperativele din cuprinsul raionului furnizează orașelor o jumătate din cantitatea de struguri de masă contractată pe întreaga regiune. Valorificarea produselor prin cooperativă sporește veniturile gospodăriilor. Gospodăriile colective din raion vor încasa anul acesta 10 milioane lei numai pe fructe și legume. O surpriză pe care o vom face consumatorilor o constituie faptul că

se vor pune la păstrare 100 tone struguri de masă (operația se mai cheamă și „insilozare”) care vor apărea pe piață în toată iernii.

De la începutul acestui an colectivității își valorifică laptele prin cooperativă. Sistemul este avantajos pentru producători. O dovadă este faptul că de la luna la luna cantitatea de lapte vîndută crește. În luna mai au fost valorificați 66 hectolitri lapte, în iunie 82 de hectolitri. În total pe primul semestru au fost valorificați 1 209 hectolitri.

Sînt zeci de fapte mărunte cu semnificații mari, care arată, toate, legătura tot mai strînsă între cooperativele sătești și masa producătorilor. Pînă la sfîrșitul anului pe întreg raionul se vor achiziționa prin cooperative 3,3 milioane ouă. Iată însă că sfîrșitul primului semestru ne găsește cu 2,3 milioane, de acum achiziționate. Sînt producători care și-au depășit propriile angajamente. Colectivistul Gheorghe Ilie din Siliștea a vîndut cooperativei peste ceea ce convenise cu cooperativa, un surplus de 1 000 bucăți ouă. Producătorii încheie cu cooperativele așa-numitele convenții pentru vînzarea unor produse. Numărul de convenții și contracte încheiate în adunările sătești și generale au ajuns anul trecut la 12 000, cifră nemaiaținsă pînă acum. E proba de necontestat a interesului colectivităților pentru valorificarea produselor lor prin cooperativă. La rîndul

Congresul internațional de știința solului

Luni dimineața, în sala Palatului R.P.R., au început lucrările celui de-al VIII-lea Congres internațional de știința solului. La această importantă manifestare științifică internațională ce are loc între 31 august și 9 septembrie, în Capitala patriei noastre, participă peste 1 200 specialiști din 66 de țări reprezentînd cele cinci continente. Iau parte la Congres reprezentanți ai Organizației pentru alimentație și agricultură (F.A.O.), ai U.N.E.S.C.O. și Agenției internaționale pentru energia atomică.

Problemele ce se vor dezbate la acest Congres de către oamenii de știință cu înaltă competență, au o însemnată excepțională pentru progresul științei în agricultură.

Participanții la Congres au fost salutați de prof. Nicolae Giosan, membru corespondent al Academiei R. P. Romîne, președintele comitetului de organizare al celui de-al VIII-lea Congres internațional de știința solului.

Președintele Consiliului de Stat al R.P. Romîne, Gheorghe Gheorghiu-Dej, a rostit cuvîntarea inaugurală adresînd participanților la Congres o călduroasă urare de bun venit și succes deplin Congresului. „Statul nostru, care, împreună cu celelalte state iubitoare de pace, a spus tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, depune eforturi neslăbite pentru statornicirea unei păci trainice în lume, salută și sprijină contactele dintre oamenii de știință din toate țările, ca factor de întărire a colaborării internaționale, de cunoaștere și apropiere între popoare, de îmbogățire a tezaurului gîndirii umane prin schimbul de valori spirituale”.

În prima zi a congresului au luat cuvîntul acad. prof. Nicolae Cernescu, președintele Asociației internaționale de știința solului, acad. prof. Gheorghe Ionescu Sîșești, din partea oamenilor de știință din R.P. Romîne și prof. dr. Richar Bradfield de la Universitatea din Ithaca — New York, fost președinte al Asociației internaționale de știința solului, care au salutat pe participanții la Congres.

În cea de a doua zi a congresului lucrările au continuat pe comisii de specialitate și în ședință plenară în sălile Palatului R. P. Romîne și ale Marii Adunări Naționale. Au fost prezentate comunicări științifice și au avut loc discuții cu privire la probleme actuale teoretice și practice ale cunoașterii solurilor și stabilirii mijloacelor de sporire a fertilității și capacității lor de producție.

Lucrările Congresului continuă.

ÎNTRE PRODUCĂTOR ȘI COOPERATIVĂ

lor cooperativele, încurajînd pe producători, au acordat la 17 dintre ei premii stimulative iar pe 58 i-au popularizat în întreg raionul.

Țin să fac o mențiune specială în legătură cu librăriile specializate ca și în legătură cu cei 76 difuzori de carte din rețeaua cooperatistă. Ei pătrund cu cartea tehnică sau beletristică în locurile cele mai puțin accesibile. Lor li se datorește faptul că în prima jumătate a anului s-au vîndut cărți în valoare de peste 100 000 lei, că în 1 000 de gospodării colectiviste au apărut biblioteci personale.

În afară de aprovizionarea variată, în ton cu cerințele unei vieți moderne, în afară de acțiunea de valorificare prin cooperativă a prisosului de produse al colectivităților, cooperativele de consum au adus în viața satului aportul lor innoitor. Magazine frumose, de o construcție elegantă, luminate cu neon, garnisite cu mărfuri aspectuoase și de calitate, au apărut în mai toate comunele. În satul Văcăreasca s-a construit în numai trei luni de zile un magazin universal de toată frumusețea. Dar mai frumos mi se pare faptul că aici ca și-n alte comune magazinele au fost ridicate din inițiativa gospodăriilor colective și exclusiv cu contribuția materială a operatorilor colectivități.

VIOREL AVRIGEANU
președinte al U.R.C.C. Mizil

SCURT POPAS ÎN LUMEA CĂRBUNELUI

La suprafață, dealuri domoale, pe coastele cărora se revarsă, pînă departe, livezi de pomi fructiferi. În adînc, stratul negru de cărbune prins în cleștele mineral al formațiunilor geologice. O punte de legătură între aceste două lumi n-a existat aici. Prima galerie ce s-a săpat vreodată în ținutul Muscelului — pentru a se ajunge, prin ea, la zăcămintul de soare negru din subteran — datează de la sfîrșitul veacului trecut. Nu era decît o grotă îngustă, din a cărei gură năpădită de bălării jeșeau două șine subțiri, pe care oameni cu trupurile istovite de muncă împingeau spre lumină vagonetele încărcate pînă la refuz.

În linii mari, cam așa au arătat, pînă acum două decenii, toate minele de cărbuni din bazinul carbonifer al Cîmpulungului. De aceea, aici, ca de altfel pretutindeni în exploatarea miniere, munca oamenilor era nemaipomenit de grea și plină de primejdii, căci adeseori se petreceau în subteran accidente îngrozitoare, soldate cu numeroase victime.

Între Cîmpulung-Muscel și Schitu-Golești călătorul întîlnește astăzi un alt peisaj industrial. Pe deasupra livezilor încărcate de rod plutesc benele negre ale funicularelor, ca niște insecte ciudate prinse pe un fir de păianjen. La minele „Pescăreasa“, „Godeni“, „Poenari“, „Berevoiești“, „Schitu-Golești“, mașinile de extracție scot încontinuu la suprafață vagonete pline cu cărbuni. Locomotive electrice pitice le duc spre stațiile de sortare, alunecînd împreună cu ele pe o cale ferată miniaturală. Din multiplele legături cu lumea din afară ale minei propriu-zise — complexe țesături de galerii subterane — cele mai importante sînt puțurile de acces. Prin aceste tuneluri verticale minele revarsă zilnic la suprafață mii de tone de cărbune, primesc zeci de mii de metri cubi de aer pe oră și o mare cantitate de materiale pentru armăturile de protecție. La Pescăreasa, puțul nr. 1 măsoară 180 m adîncime. A fost săpat în urmă cu cîțiva ani printr-o metodă modernă de secare a nisipurilor umede, subterane, cam în aceeași vreme în care, la Godeni, aceleași nisipuri au fost fixate prin congelare, în toată verii, cu ajutorul unor puternice instalații frigorifice. Dar ceea ce e cu adevărat nou în adîncurile străbătute de galerii se poate vedea din felul cum se „taie“ și se transportă cărbunele, adică din felul de muncă al minerilor.

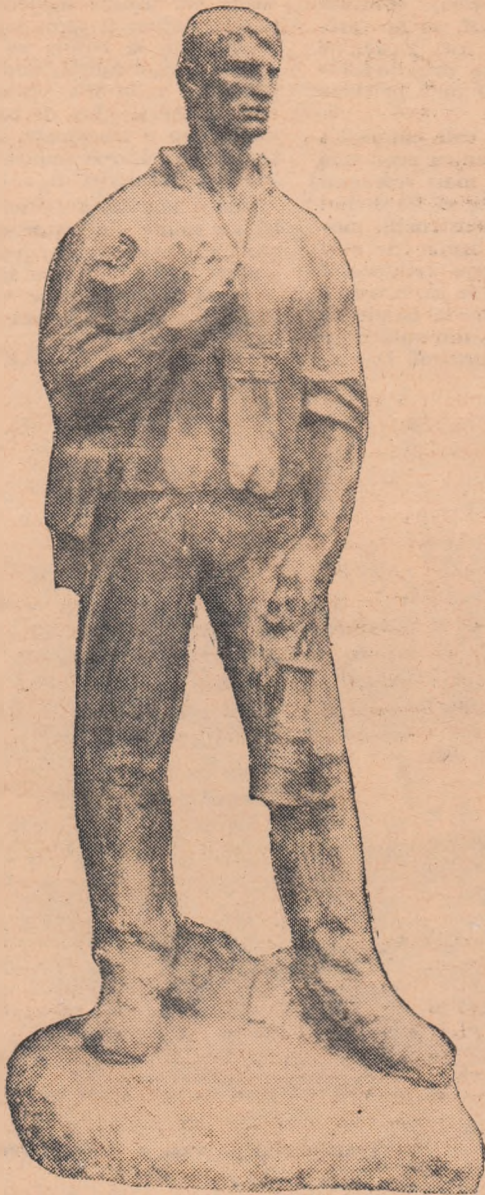
Din acest punct de vedere comparația cu trecutul pare aproape imposibilă. Minerii mai vîrstnici, cum este Ioan Călina, astăzi pensionar, își amintesc desigur anii nu prea îndepărtați cînd țîrnăcopul și lopata erau singurele ajutoare ale omului care lucra în abataj. Dar apariția mașinilor de încărcat, a benzilor transportoare, a locomotivelor electrice subterane precum și noul sistem de armare a galeriilor cu elemente metalice și de beton au făcut ca munca în subteran să fie cu totul alta. Cu ajutorul perforatoarelor electrice, care au înlocuit vechile ciocane de abataj, străpungerea unei găuri pentru exploziv se face într-un minut. Altădată aceeași operație dura o jumătate de oră și cerea din partea celui ce o executa un efort deosebit. Se înțelege deci că în aceste condiții dislocarea cărbunelui din peretele abatajului se face cu mult mai ușor, iar productivitatea muncii e de cîteva ori mai mare. De altfel întregul proces tehnologic de extracție a suferit modificări substanțiale în legătură cu mecanizarea introdusă pe scară largă. Pe de altă parte și transportul cărbunelui din abataj la suprafață se execută exclusiv cu mijloace mecanice.

Colegii mai tineri ai lui Ioan Călina — oameni care au învățat meseria în școli și s-au specializat sub îndrumarea unor maiștri și ingineri cu experiență — nu pot cunoaște decît din relatările altora condițiile de muncă din minele de cărbuni de altădată. Sergiu Cărmănești, șef de brigadă la „Pescăreasa“, Nicolae Stana de la „Berevoiești“, Ion Dumitru de la mina „Godeni“ și alții alți tineri, beneficiază azi de condiții de muncă și de viață pe care părinții lor nici nu le-au visat. Ei se străduiesc să dea, în fiecare schimb, cel puțin cîte două vagonete de cărbuni peste plan, iar în întrecerea care s-a desfășurat în cîntea celei de-a

XX-a aniversării a Eliberării, s-au preocupat și de îmbunătățirea calității producției, reducînd procentul de sterilitate din cărbune cu mult sub limita admisă. În felul acesta au înțeles minerii să-și exprime recunoștința față de partid, față de întregul popor, pentru noile condiții de muncă ce li s-au creat.

În viața minerilor de azi au survenit, de asemenea, schimbări esențiale. Aspectul edilitar al localităților din bazinul carbonifer al Cîmpulungului precum și al celor din Valea Jiului sau Valea Troțușului și din alte regiuni miniere, e cu totul altul. Au apărut blocurile noi construite pentru minerii și familiile lor, casele albe, cu flori în balcoane, ridicate în ultimii ani, construcțiile social-culturale care au schimbat cu totul acele colonii miniere din trecut despre care Geo Bogza spunea, într-un reportaj de acum 20 de ani, că sînt cele mai triste așezări omenești ce se pot întîlni pe fața pămîntului. Desfășurîndu-se pe noi coordonate, viața și munca minerilor de azi poartă amprenta puternică a timpurilor pe care le trăim.

NICOLAE RĂDULESCU

Ovidiu MAITEC: Miner (gips patinat)

Un șantier e țara

**Un șantier e țara, cu schele pînă la cer
spre care visul suie cu pinze desfăcute
și-n clipa de odihnă, vrăjite alăute
aștern un cîntec tinăr peste beton și fier.**

**Arhipelaguri albe — orașe noi răsar
spre munți cu brazi în piscuri și-n jos, către
cîmpie:
e-o muzică de ape, și harnica mistrie
poeme noi zidește sub palme de zidar.**

**Spre clare orizonturi, se mișcă satul, drept:
ca fluvii lărgind albiu spre mult visata mare,
cîmpia-și depărtează fluidele hotare
miresme vegetale lăsînd să duc în piept.**

**Partidul plămădește un suflet nou în noi,
în zbaterea adîncă și-a dragostei dogoare,
căci aripile-nțînse deprinse sînt să zboare
departe de țîrnă, de zgură și noroi.**

**Pe umeri, ridici Țara, puternic, temerar —
și-o clipă de-nchizi ochii, minunea din afară
o vezi întoarsă-n tine: și simți un dor de
țară,
cum dor îi e pădurii de bunul pădurar.**

Și încărcat de cîntec, te urci pe schele, iar...

HORIA ZILIERU

B De obicei reportajele anilor din urmă spun ieri undeva și ce e azi acolo și de fiecare, mai dată, distanța pare ca de la Ciulnița la Ceahlău materie de construcții cîteodată mai vin reportajele oară cele despre Bucureștiul trecutului și cel de azi. Fotografii apte să marcheze contrastul și să sînt viciile unei defuncte concepții de viață ori mîjloc și de strangulare a vieții. Afli astfel de rele igrasiei, speculei și aspirării de odinioară, cîrile, dărăpănăturile de cîndva au fost șterse cu fier al mașinilor moderne, luîndu-le locul așezarea luminii și mîndriei de a fi fost părtaș la nașterea voltarea acestei epoci. Dar despre Balta Albă cîntă să spui că s-au radiat de pe sol, ce chi menționezi că n-au mai rezistat impetuoșității lor? La Balta Albă nu s-a demolat nimic, fiind nu era de demolat. Acolo a fost, pînă ieri, ca și puturi. Acolo nu s-a demolat decît inerția, împiedicînd mîia timpului țepăn, ea singură a fost demontată aruncat roțile ruginite, degetele cariate, glodul timpului a început dintr-o dată să umble și acolo propria lui tinerețe. Balta Albă, fereastră de Bucureștiului, e un cartier nou, cu sufletul, cu ambițiile, cu muncitorii, cu cerul și cu fetele veselie și freamătul său în naștere. El crește, se devine.

Văzut cu ochii călătorului ardelean Ion Codreanu, acum vreo sută de ani Bucureștiul era murdar, cu o... baltă în mijloc, plină de lipitori.

Oraș al contrastelor, cu cocioabe și curți boieresti, huzur, țințari și officii, Bucureștiul burghezo-moșier o haotică îngrămădire de ce vrei și ce nu vrei, rămînînd păienjenisul ulițelor încalcite, strîmte, fără lumină electrică și canalizare, cu casele înecate și mînjite copios cu noroaie. Mahalalele bucurîntindeau pînă aproape de centru, cu umanitate trișă. O lume lepădată la marginea vieții și a ospitalității, a orașului glacial, rapace, strivitor în irmul său; o lume amestecată cu excedente anu-

SFÎRȘITUL VEȘTE

— POVESTIRE —

— Către dimineață — mi-a spus Tulungan, nădușit după ce și-a aprins altă țigară — cînd pochinezii au venit afară, prin fața ferestrei unde se afla mirele cu soția, să ne aducem aminte de cîte și mai cîte, ca la sfîrșit cum s-a făcut că l-am luat mai întîi pe Berbecu și cît a avut, cum a fost și cum este pînă în ziua băiatului lui al mare, Fane, la nunta căruia ne aflăm noi, spre capul mesei, în odaia dinspre șosea. Avea arsă la un colț, că vroise să sară și el peste focul prea domol, îi luase marama foc. Ridea ca omul.

— Hai mă oltenilor — ne zicea el în deridere și în sat, veniți de dincolo de Olt — hai mă, a că vreau să aflu din gura voastră ce-am făcut și ce păiul din ochiul vecinului, că sînteți ochioși, hodontră...

Da' cînd m-a văzut pe mine că dau să vorbesc, a început să vorbească despre cu totul alte alea.

După o tăcere scurtă și după cîteva fumuri. Tăcerea asta s-a întimplat acu' vreo doi ani, după în primăvară luasem avans numai în bani. Berbecu ieții lui primiseră vreo cinci mii de lei. Băieții er mic, Serafim, abia terminase elementara. Vizdu er Petre doar cu doi... adică niște puștani și Berbecu degete așa cum vroia el. Mai mare era doar Fane și abia în toamnă, cînd s-a întimplat ce-ți spun ac...

— Era în primul an în care am luat avans — cum slau lucrurile. Îi ducem noi toți banii lu' tata el: cumpărăm un studio. Zis și făcut. Cînd s-a văzut că umbra cu niște flendure de nădragi de care fratele i-a moștenit de la moșu' care a făcut cu ei războiu că el o să ia un studio și un dulap... și gata. Bine... I acasă, le punem în odaia din față și dau să mă așez...

— Nu! sare la mine tata. — Ce, tu crezi că stă pe asta? Vrei să-i faci arcurile praf? — și se Adu fă o țoală și pune pe el să se întindă și ăștia.

Da' mama de colo, că s-au potrivit întotdeauna...

— N-am — zice — că toate albiturile sînt mu...

pun un cearceaf murdar pe-un lucru nou.

— Așa? — zice tata. — Auziți bă că n-are și nu...

întîi să facem o salteluță...

Pe Berbecu nu l-a mai răbdat inima și, întors revoltat: Ia mai taci dracului. Las' că spun eu tot fel de duioșie, s-o ia naiba, amestecată cu milă par petrește cu mine... Ca omul care și-a dorit prea mult mina pe el parcă nu-i vine să creadă că-l are și...

BALTA ALBĂ

rani proletarizați, pe care satele amenințate de foame îi alungau spre bariere, la cheremul meschinăriei și exploatareii burgheze.

Despre o sistematizare a Capitalei de odinioară nici nu putea fi vorba în acel conglomerat anarhic, deși zeci de ani s-a tot „sistematizat“ pe hirtie. Iar un contur de frumusețe urbană nu era posibil într-o societate a individualismului egoist, plin de contradicții și hrăpăreț.

Balta-Albă este cea mai tânără nestemată pe care Partidul Muncitoresc Român a pus-o pe coroana de îndrăzneală și avânt a orașului pe unde și-a pășcut o dată oile ciobanul Bucur din legendă.

Nu e greu de ghicit ce ascunde, după această imperechere de cuvinte, trecutul și depărtarea: cînd își uita cerul robinetele deschise, cînd buzele fierbinți ale vînturilor de vară duceau pulberile și aduceau seceta, cînd păsările cu penaj curat ale smîrcurilor de demult se pierdeau printre păsările negre, printre cîrdurile croncănitore de tiori, din partea aceea desigur că nu arome și nu sănătatea navigau spre oraș. Balta era, mai de mult, mai intens ori mai cu aproximație — să zicem albă, dar din cauza milioanei de țînțari ce răspîndeau vara frigurile paludismului în mahalalele din preajmă. Nu e de mirare că ochii plini de febră ori fi văzut-o poate albă, blestemînd-o în ceasurile de agonie cu cuvinte negresit de altă culoare... Numele ei se păstrează astăzi ca un stigmat al vremurilor de odinioară, iar albul a devenit real, s-a dezbrăcat de ficțiune și de frică, vorbește cu familiaritate acum din zvelta siluetă a blocurilor. Copiii care nu vor ști niciodată zeurile ori înțelenirea care au fost aici, alergînd cu zmeul se iau zglo-bii acum la întrecere cu teurile și ecuația televizorului, trec pe biciclete și — cei mai mici — în cărucioare către generozitatea unei epoci scutită de slujenie.

Cartierul Balta Albă, spre deosebire de altele, este (după cum spunem) un oraș cu totul nou, ridicat din temelie, cu profilul, trebuințele, neonul, aspirațiile și personalitatea lui. Tehnica recentă nu mai distonează aici cu structura întortochiat veche și resemnată, uneori, a Bucureștiului din alte puncte cardinale. Intins în preajma complexului sportiv 23 August, pe o suprafață de peste un milion de metri

pătrați, el va număra în curînd 100 000 de locuitori. Sînt orașe cu o vechime de secole, dar care încă n-au atins o asemenea cifră record. Trei-patru dintre orașele noastre de pe Dunăre pot, cu lezniciune și confort, fi găzduite în acest cartier creat pe măsura cerințelor colectivității socialiste.

Cum vii dinspre Bulevardul Muncii, blocurile-turn te întîmpină ferm, ordonate după legile frumosului și demnității umane, în lungul a noi artere deschise spre sudul Capitalei. „Balta“ a crescut în sus!

Aici, în apartamente spațioase, s-au instalat familii, iar și mai încolo, în cvartalele care se escavează ori abia sînt schițate pe planșele proiectanților, vor locui miile de oameni ai muncii, portrețiștii țării viitoare. Chiar într-un bloc de alături, stau zidarii Ilie Vrăniuț și Gheorghe Zănoagă, niște cronicari ai cărămizii și varului, fără de care înțelegerea n-ar mai fi întreagă.

Cohorînd din machete și devize în ciment, Balta Albă e în felul său un cartier unic, decis de la început să-ți ajute a-ți da seama de dorința înlocuirii tipului arhi-obișnuit de stradă, cu alei-parc; așezînd lumina, spațiile și respirația în locul închiselor aglomerații de clădiri, el se deschide ca o floare să cuprindă natura din jur.

În cite diferite forme se încheagă aici fantezia cu utilul! Ce modernă și îndrăzneată geometrie fiecărui asamblare! Din ce fațade de sticlă și metal se dezvăluie grija pentru trebuințele atît ale familiei cit și ale individului, formarea gustului, menajarea liniștii, preocuparea neobosită de om!

Prin variante de deschideri, prin tipuri cutezătoare și noi de balcoane, parapete și acoperișuri se previne monotonia, și peisajul e innobilat de priceperea omului. Amploarea lucrărilor, coloritul suav, arhitectonica, dotările social-culturale de o indiscutabilă importanță și prezență, și-apoi mușcatele din ferestre, copiii din cale, încrederea din vorbele primilor descălecători — acestea toate ne arată că fragedul oraș din fereastra de miez-zi a Capitalei se va integra în bogatul circuit al României socialiste.

MATEI ZEGA

Prin cartierul Balta Albă din Capitală

Mă gîndeam să-l țîn așa, neatins, măcar o vară, doar să ne uităm la el. Veneau căldurile. Mai în toți anii vara dormim pe afară, pe unde se nîmerește. Acum toți vroiau să tabere pe studio...

Aici s-a oprit și mi-a dat un cot între coaste:

— Acum spune tu, Țulungane, că știu ce vrei să spui... Spune tu cum ai venit în dimineața aia în toamnă ca să mergem după cumpărături și l-ai văzut pe Fane, care abia venise din armată, cum dormea într-un năvod vechi agățat de pîrul ăla bătrîn din grădină...

— La început nu l-am văzut, i-am luat eu vorba din gură. Am dat cu capul de Fane și m-am speriat. Mi s-a părut că se bălăbănește acolo ca un spinzurat. Pe urmă i-am văzut și pe ceilalți cum ieșeau ca huhurezii. Unu' din finar, altu' din iesle, el cu nevastă-sa dormiseră în magazia aia lipită de spatele casei, alea mici, fetele, prin pod... ca huhurezii, ce mai! Pe urmă intru după el în casă, că se dusesse să-și ia banii și răstorn cu ușa niște oale care erau îngrămădite sus pe șifonierul așezat cu o parte-n dreptul ușii. Noroc că oalele erau din alea smălțuite... În odăi aranjate toate ca la expoziție. Studioul neatins... vreo două aparate de radio din alea mici... mă rog, adunase acolo de toate.

— Ce faci mă Berbecule — i-am zis — te-au dat bulendrele și aparatele afară din casă? S-a mutat universalu' aici la tine, mă?

Lui i-a sărit imediat țandăra:

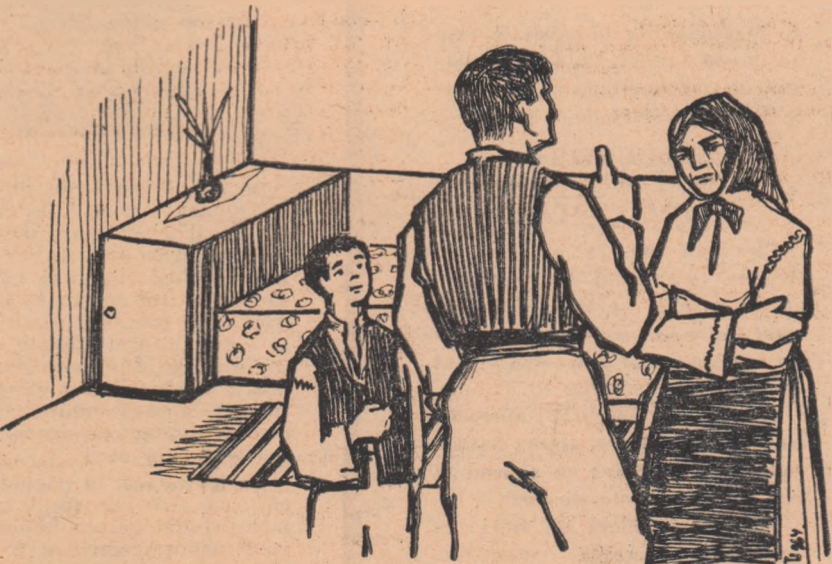
— Trăiesc cum îmi place și-n casa mea fac ce vreau!

— Dă-te mă și peste cap — mi-a venit și mie cu arțag, și-am ieșit val-virtej, că nici eu nu-s prea dus la biserică.

Atunci a intrat în vorbă și Serafim:

— După aia — îmi zice el mie — după ce te-am văzut ieșînd ca din cușcă, eu, știu că stăteam pe scară și îmbucam dintr-un codru de piine umplut cu brînză... îl văd pe tata că iese. Se uita spre poartă cam rătăcit.

— Ce făcuși mă tată? — zic eu.

— Pe dracu și pe ta-su — zice el. — M-am luat în clonț cu Țulungan. Și ne-a povestit Serafim cum de-aici a început tot. S-au adunat toți băieții la un loc și s-au pornit ca o ploaie cu grindină asupra lui Berbecu, au răbufnit ca izvoru' de sub piatră. Îl aveau și pe Fane alături de ei, și-aveau cu toții mai mult curaj acum ca să-l înfrunte pe Berbecu.

— De ce te-ai luat în clonț cu Țulungan — i-au spus ei — că ăsta o să ne facă de nu ne mai spălăm cu toată gîrla. ăsta-i cam farfara — că așa mi-a mers mie vestea — acum a văzut cum stăm... că de, ca la noi la nimenea...

Și, mă rog, o polioghie întreagă. Acu, de ce să mint, mai îi apucase și pe alții mila de lucruri, dar nu-i ținuse atîta... Unii au ajuns pe urmă să pună tot pe ei, lucruri de îmbrăcăminte bineînțelese, ca să-i vadă lumea că au. Berbecu își apăra avutul ca pe-o comoară și-l ținea departe de lumina zilei, departe chiar și de el însuși. Se certa toată ziua cu băieții că nici nu știam în vara aia ce-o fi cu ei, ce sămîntă rea i-a învrăjbit. Umbrau numai încrunțați și parcă munceau în dușmănie.

— Noroc că a venit frate-miu Fane din armată — a mai spus Serafim. El singur putea să vorbească cu tata ca de la bărbat la bărbat. Și-a vorbit.

— Tu ești ca ăla — i-a zis Fane — care strigă „mi-e foame, mi-e foame“, dar cînd ne vede cu masa plină i se pare că i-a trecut pofta și zice: lasă, am să mîncînc mai tîrziu, și rabdă, ține, păstrează și rabdă. Dar noi nu vrem să răbdăm, muncim și vrem să ne bucurăm de munca noastră acum, în fiecare zi.

— Nimic n-a mai zis tata — a continuat Serafim. S-a tot gîndit, a mai stat de vorbă cu Fane și într-o zi l-am auzit pe tata spunînd așa, împiedicat:

— Bine mă... cum vreți voi. Eu pentru voi le-am luat toate... Ca să aveți cînd oți fi la casele voastre și să nu jinduți ca mine. Și s-a-nfors către mama: Dă-le fă, cheia, să-l fărîme, să-l facă praf. Cum vor ei. La urma urmei, e munca lor. Să facă și ei ca nebunu' ăla care se dădea cu capu' de pietre și zicea: e capu' meu și fac ce vreau cu el.

Serafim și-a sfîrșit vorba într-un hohot, că parcă dăduse strechea în toți... Pe urmă am spus eu cum după vreo juma' de oră după ce mă certasem cu Berbecu, am văzut cursa trecînd de vale și m-am dus să-i strig că vorbisem de cu seară să mergem la oraș împreună după cumpărături. Au răsuflet mai ușurați cînd și-au dat seama că mi-a trecut. Așa-s eu, m-aprind repede și-mi trece și mai repede. Am urcat cu toții în mașină. Berbecu s-a așezat alături de mine. Se foia, tușea, se uita pe geam și-l simțeam că nu știe să lege vorba cu mine. Pînă la urmă mi-a dat un cot, obiceiul lui:

— Mai ești supărat mă? — m-a-ntrebat mustăcînd.

L-am lăsat să se perpelească o vreme, nu i-am răspuns ca să nu știe ce-i cu mine și-n ce ape mă scald. La urmă — fără să am habar atunci ce pătimise el în jumătatea aia de oră cu copiii lui și ce era în sufletul lui — i-am zis atît:

— Eu știu așa, Berbecule... Toate lucrurile sînt făcute pentru oameni... Ți-o fi nu știu cum să te obișnuiești cu ele, că nu le-ai avut... da' acumă că le ai... bucurați-vă mă de ele.

Și Țulungan și-a încheiat povestirea zicîndu-mi:

— Cam așa s-au petrecut lucrurile cu „acomodarea“ lui Berbecu ăl bătrîn cu binele, cum zice tovarășu Alion, instructorul nostru de partid. Nu cum ai auzit dumneata de la unii și alții că s-ar fi bătut cu copiii și că ar fi ajuns și pe la miliție cu certurile lor și cite și mai cite. Păi dacă ar fi să te iei după gura lumii, toată ziua ai umbla numai cătrănit.

CORNEL RUSU

CULTURA ROMANĂ PE TERITORIUL PATRIEI NOASTRE

Stăpînirea romană în Dacia a însemnat un mare progres, care a ridicat societatea omenească de aci pe o treaptă de dezvoltare incontestabil superioară față de vremurile dinainte. Pe tot cuprinsul Daciei romane, care cuprindea Banatul, Oltenia și cea mai mare parte a Transilvaniei, înfloresc timp de 165 de ani cultura și viața romană, se desfășoară o intensă activitate economică. Se pun în valoare marile bogății și resurse naturale ale pămîntului. Se exploatează minele de aur în Munții Apuseni la Ampelum (Zlatna) și Alburnus Maior (Roșia Montană), cele de fier, la Teliuc și Ghelar (în ținutul Hunedoarei), zăcămintele de sare, de la Salinae (Ocna Mureșului) și din alte părți, carierele de piatră, pădurile etc. Pămîntul e lucrat, pe mari întinderi, cu unelte bune de fier. Meșteșugarii pricepuți prelucurează în ateliere materiile prime locale, transformându-le în mărfuri pentru nevoile populației. În toate aceste lucrări se folosește mina de lucru a sclavilor și o tehnică romană avansată, așa cum este ea cunoscută din restul imperiului.

Pentru a se putea pune în valoare cât mai repede și a se putea exploata cât mai intens bogățiile imense ale noii provincii, imperiul roman a adus în Dacia, îndată după cucerirea ei — după cum ne informează scriitorul antic Eutropius — mulțimi nesfîrșite de oameni din toată lumea romană. Unii au fost aduși și coloniizați oficial, împărțindu-li-se pămînt din belșug. Alții au venit din proprie inițiativă, atrași de bogățiile fabuloase ale noii provincii.

În scurt timp, felul de viață și întreaga înfățișare a Daciei se schimbă din temelii. Se întemeiază orașe înfloritoare. În frunte se află metropola provinciei, numită Ulpia Traiana Sarmizegetusa (nu departe de Hațeg). Pe Dunăre se întemeiază orașele Drobeta (Turnu Severin) și Dierna (Orșova), aproape de Olt Romula (Reșca), pe Mureș — Apulum (Alba Iulia), în ținutul aurifer — Ampelum (Zlatna), de-a lungul drumului imperial — Potiassa (Turda), Napoca (Cluj), iar la capătul lui, la extremitatea nordică a provinciei, — Porolissum (Moigrad), apoi tot în Banat Tibiscum (Jupa lângă Caransebeș) și într-un loc necunoscut încă Malva. În centrul fiecărui oraș se află piața publică, forul, în jurul căruia se ridică cele mai somptuoase clădiri, publice sau private. În orașe se strîng mari bogății. Aici locuiesc oamenii cei mai înstăriți care se bucurau de tot confortul pe care li-l putea oferi tehnica de atunci. În fiecare oraș erau băi publice, termale. Apa era adusă prin apeducte. Casele de locuit erau spațioase și confortabile, unele fiind prevăzute

cu un sistem de încălzire centrală cu aer cald. Romanii răspîndesc pe tot cuprinsul provinciei tehnica construcțiilor din piatră și cărămidă de mortar.

Alături de orașe se întemeiază nenumărate sate, stațiuni balneare ca Ad Modiam (Băile Herculane), Aquae (Călan), Germisara (Geoagiu) și alte așezări.

Meșterii iscusiți cioplesc monumente de piatră, sapă inscripții și făuresc lucrări de artă.

Drumuri solide, unele pavate cu blocuri de piatră, străbat provincia de la un capăt la altul, legînd așezările civile și castrele.

Schimbările de mărfuri se fac prin intermediul negustorilor cu folosirea pe scară largă a monedelor romane, de aur, argint și bronz.

Această înaintată civilizație romană a lăsat nenumărate urme, care ne întîmpină astăzi la tot pasul pe întinsul fostei provincii romane, sub forma ruinelor de ziduri și clădiri, a numeroaselor materiale de construcții (cărămizi, țigle, olane, unele cu scriere pe ele) și a celor mai variate obiecte, care ies la iveală fie prin descoperirea lor întîmplătoare, fie prin săpăturile sistematice efectuate de arheologi.

Limba latină s-a răspîndit și s-a impus nu numai ca limbă oficială, ci

Fortuna cu Pontos, monument datînd din sec. II descoperit la Constanța în 1962

și ca unica limbă prin care se puteau înțelege între ei coloniștii de diferite origini, ca și autohtonii în raporturile lor cu oficialitățile romane și cu coloniștii.

Cercetările arheologice mai noi, orientate nu numai spre cunoașterea centrelor urbane ci și a satelor și a castrelor, au putut dovedi în chipul cel mai clar și neîndoiește că vechea populație a dacilor nu a fost nicidecum nimicită pînă la unul de romani în timpul războaielor de cucerire, sau după aceea, cum greșit au susținut, nu totdeauna de bună credință, unii dintre istorici în trecut. Ele dovedesc dimpotrivă că, cu toate pierderile pe care dacii le vor fi suferit în cursul celor două aprigi războaie, ei continuă să trăiască în mare număr și în vremea romană, alcătuiind chiar partea precumpănită a populației provinciei. Potrivindu-se la noile împrejurări create de cuceritori, populația dacică e supusă la înnoiri, folosind produsele romane mai bune și mai ieftine, limba latină vorbită de noi veniți, însușindu-și treptat felul de viață roman. Trîind mai ales la sate, ea își păstrează însă și o parte din tradițiile ei mai vechi, care se învederează atît în viața de toate zilele, prin producerea și folosirea, de pildă, a vaselor de lut lucrate cu mîna și împodobite după gustul ei, cît și în domeniul credințelor, prin păstrarea ritului de ardere a cadavrelor și a celorlalte obiceiuri la înmormîntare. Acest lucru ne este arătat de cercetările întreprinse în așezările rurale, ca cele de la Lechința de Mureș, Cipău — Sf. Gheorghe, Cașolt, Noșlac și în cimitirele aparținînd dacilor, ca cele de la Cașolt, Calbor, Ighiu, Morești, Soporul de Cimpie și Cinciș.

Trîind însă alături de coloniștii romani, datorită superiorității civilizației romane, a impunerii felului de viață roman și a răspîndirii limbii, dacii se romanizează pînă la urmă, contribuind astfel la alcătuirea romanității din nordul Dunării. Acesta este rezultatul istoric cel mai de seamă al stăpînirii romane în Dacia. Prin el s-a pus temelia formării poporului și a limbii române. Daco-romanii rămași pe loc după retragerea stăpînirii romane din Dacia în anul 271, pe timpul împăratului Aurelian, continuă să vorbească limba latină și își păstrează și întăresc ființa lor în vremurile următoare, în perioada numită, a migrației popoarelor, menținînd mult timp, pînă pe vremea împăratului Iustinian, legături neîntrerupte cu populația romanizată din sudul Dunării. Asimilînd mai tîrziu pe slavii așezați în mijlocul lor, daco-romanii dau naștere poporului român de astăzi.

MIHAIL MACREA
profesor universitar-Ciuj

Prezentare
de cărți

O stea se găsește la mii de ani lumină depărtare de noi. Totuși, oamenii de știință au reușit să-i determine mărimea, temperatura și alte caracteristici. Cum se poate face acest lucru? Broșura „Cărțile de vizită ale elementelor” dă un răspuns pe înțelesul maselor la această întrebare, ca și la multe alte probleme menite să lămurească compoziția materiei din care este alcătuită lumea în care trăim.

Tot mai des auzim vorbindu-se în ultima vreme despre mașini în stare să facă traduceri dintr-o limbă în alta, să conducă singure anumite întreprinderi, să facă calcule complicate etc. În adevăr, astfel de mașini există.

Muncind pentru a-și agonisi cele necesare traiului, omul a construit unelte din ce în ce mai perfecționate, ajungînd să creeze și astfel de mașini ca acelea despre care am amintit mai sus — adevărate creiere electronice.

Ce asemănare există între creierul electronic automat și gîndirea umană? O încercare de a arăta aceste asemănări precum și de a sublinia particularitățile gîndirii umane se pot găsi în paginile broșurii „Neurocibernetica”.

De ce au corpurile lumină? Care-i viteza luminii? De ce dimineața, discul solar apare mare și roșu, pe măsură ce urcă pe cer devine tot mai strălucitor, pentru ca la asfințit să devină din nou mare și roșu? Apasă oare lumina? Iată întrebări la care cititorul găsește răspunsuri în broșura „Din secretele luminii”. Astfel se arată cum propagarea în linie dreaptă a luminii explică formarea umbrei corpurilor, producerea eclipselor etc.

De asemenea, în paginile broșurii cititorul face cunoștință cu concepțiile privind natura luminii, urmărind evoluția teoriilor corpusculare și ondulatorie și a unor proprietăți interesante ale luminii ca: interferență, difracție, efectul fotoelectric etc.

**Magazin
științific**

NOUL CONSERVANT

Revista americană „Science News Letter” scrie despre extragerea din ovăz a unui conservant artificial, care permite păstrarea conservelor, saladelor, untului, margarinei și sosurilor.

Noul conservant conține antioxidanți, care încetinesc alterarea produselor cerealiere și descompunerea vitaminelor și acizilor grași.

AMBALAJE COMESTIBILE

O firmă americană construiește în orașul Central-City o instalație

experimentală care va produce din porumbul cu un mare conținut de amidon foi de ambalaj solubile în apă și comestibile. Porumbul pentru fabricarea foilor respective va fi cultivat de fermieri pe o suprafață de câteva mii acri. Aceste foi pot fi folosite pentru ambalarea produselor congelate, medicamentelor etc.

DISTRIBUTORI
DE ÎNGRĂȘĂMINTE

La Uzina constructoare de mașini din Balasovo, regiunea Saratov (U.R.S.S.) a fost construit un dispozitiv „PRS-6” pentru împrăștierea îngrășămintelor organice și mineral-organice. Dispozitivul se atașează la tractor.

Lățimea împrăștierii îngrășămintelor este de 6—8 m. Norma

de îngrășămintă împrăștiată este de 10—40 t la ha. Cu acest dispozitiv se pot împrăști îngrășămintele pe o suprafață de 1 ha/oră.

INLOCUIREA
UNEI PORȚIUNI
DIN AORTĂ

Chirurgii de la spitalul din Sydney (Australia) au înlocuit cu succes o mare parte din aorta unei fetițe în vîrstă de șapte ani cu aceeași parte din aorta luată de la o fetiță moartă.

Înainte de această operație, care a durat 5 ore, starea bolnavei se înrăutățise: ea a orbit și era amenințată de moarte.

Medicii consideră că, după efectuarea operației respective, viața bolnavei este în afără de pericol și speră că fetița se va însănătoși complet.

REPUBLICA UNITĂ TANGANICA ȘI ZANZIBAR

Cu câteva luni în urmă, Tanganica împreună cu Republica Populară Zanzibar și Pemba au semnat un acord prin care cele două state se uneau.

La 25 aprilie a luat astfel ființă un nou stat african: Republica Unită Tanganica și Zanzibar.

Tanganica (devenită independentă la 9 decembrie 1961) este cea mai mare țară din zona tropicală orientală a Africii. Suprafața — 939 000 km², iar populația — 9 250 000 oameni. Zanzibarul — despre care întâi a scris Marco Polo — împreună cu insula Pemba (independente la 10 decembrie 1963) se întinde pe o suprafață de numai 2 600 km², având o populație de 310 000 locuitori. Unindu-se, cele două țări au format o comuniune viabilă deoarece încă din negurile istoriei ele au avut strânse legături.

Iată pe scurt câteva date documentare despre cele două teritorii care alcătuiesc noul stat.

La mijlocul secolului XIX Tanganica era integrată în puternicul sultanat al Zanzibarului. La sfârșitul secolului, cind Africa orientală a fost împărțită între statele capitaliste, Tanganica a devenit colonie germană, iar Zanzibarul protectorat britanic. Mai târziu, din 1918, Tanganica a fost un teritoriu sub mandat britanic, iar după 1946, sub tutela O.N.U. dar administrat de Anglia. Proclamată independentă în 1961, după un an a devenit republică, membră în Commonwealthul britanic. La timpul său, presa a publicat informații largi despre Tanganica, arătând că este o țară slab dezvoltată, cu o economie eminentă agricolă. Fișierul produselor cultivate cuprinde: ca-

fea, ceai, bumbac, tutun. Industria, cu totul neînsemnată ca dezvoltare, deși țara dispune de mari posibilități, este încă sub dominația capitalului englez: plantații, industrie minieră extractivă (diamante, aur), precum și prelucrarea simplă a unor produse agricole pentru ca să poată fi transportate nealterate.

Imediat după cucerirea independenței guvernul țării și-a concentrat eforturile spre lichidarea moștenirii grele rămasă din timpul colonialismului. Orientarea principală a avut ca scop crearea unei industrii naționale, a unor cooperative meșteșugărești și agricole; încă acum au fost formate mai mult de o mie asemenea cooperative care sprijină efortul populației spre progres economic. S-au construit 16 000 km de drumuri și 368 de școli; a sporit producția agricolă. Guvernul a elaborat un prim plan cincinal pentru dezvoltarea armonioasă a țării. În ceea ce privește politica externă, Tanganica se pronunță pentru neutralitate pozitivă, fiind partizana prieteniei cu toate statele și susținând ideea unității africane și lupta anticolonialistă în Africa.

Zanzibarul, denumit și țara cuișoarelor, deoarece dă 80 la sută din producția mondială a acestui condiment (posedă circa 4 000 000 de arbori de cuișoare), a devenit independent după o insurecție a forțelor patriotice care l-au răsturnat pe sultanul Djamashid Ben Abdullah. Consiliul revoluționar, organul suprem al puterii, a înfăptuit o serie de însemnate reforme economice și sociale, între care naționalizarea pământului, exproprierea moșiilor feudale și împărțirea terenurilor la țărani, mai ales celor săraci și cu pământ puțin. Se prevede transformarea marilor plantații în exploatare de stat și se tinde spre organizarea unei agriculturi moderne, variată și mecanizată. Naționalizările au cuprins toate sectoarele de activitate.

După unirea celor două țări, intrucât în Zanzibar există posibilități mai prolice dezvoltării unei agriculturi concentrate, guvernul Republicii Unite a alocat fonduri speciale pentru îmbunătățiri funciare precum și sume importante (25 milioane lire sterline) pentru dezvoltarea sistemului sanitar și a învățământului.

Conducătorii noii republici au reafirmat hotărârea de a continua politica coexistenței pașnice, subliniind totodată că vor milita și pe mai departe pentru ideea unității africane. Țara are un guvern și un parlament comun. Președintele Tanganicai, Julius Nyerere, a devenit șeful noului stat și al cabinetului de miniștri. În guvern au intrat cinci membri ai Consiliului revoluționar al Zanzibarului. Abeid Karume, președintele Zanzibarului, a devenit prim-vicepreședinte al noii republici.

Comentind constituirea noului stat unit și independent, opinia publică din țările africane apreciază că aceasta este un pas înainte pe calea unității africane, un sprijin activ dat luptei popoarelor de pe Continentul Negru pentru libertate și independență.

AL. NESTOR

MILITARISTUL BRAZILIAN :

Ținta acțiunii noastre este
democrația și progresul!...
(Desen de V. TIMOC)

PREZENȚE ROMINEȘTI PESTE HOTARE

• Scriitorii romini, care se aflau la Leningrad cu prilejul zilelor culturii rominești, s-au întâlnit cu cititori sovietici. Poeții Dan Deșliu și Tiberiu Utan au recitat din noile lor poezii și fragmente din poemul lui Maikovski „În gura mare”, în traducerea lui Cicerone Theodorescu. Scriitorul Eugen Barbu a vorbit despre literatura română contemporană, despre noile traduceri apărute în limba română din autorii sovietici.

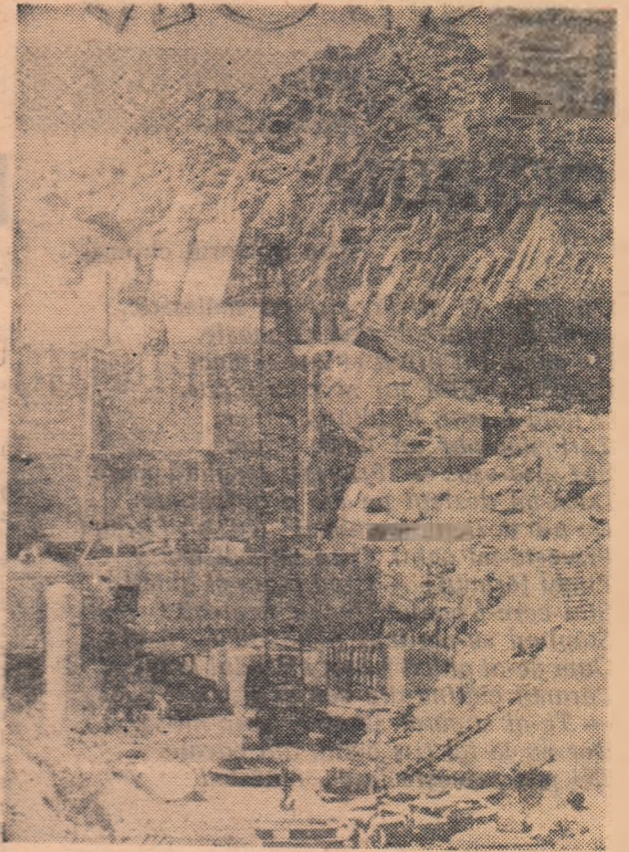
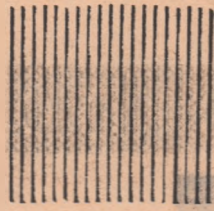
La Leningrad oaspeții romini s-au întâlnit cu scriitori sovietici și au vizitat locurile istorice ale orașului.

• La Festivalul internațional de cinematografie experimentală și documentară din orașul Cordoba (Argentina) filmul românesc „Comoara”, în regia lui Petre Sirin, imaginea: Liviu Nițu, a fost distins cu primul premiu „Crucea de Malta” acordat în unanimitate de către juriu. Comisia de onoare a festivalului a fost alcătuită din președintele Republicii Argentina, Arturo Illia, ministrul de externe, M. A. Zavala Ortíz, ministrul educației și justiției, dr. Alconada Aramburu, guvernatorul Cordobei, dr. Justo Paez Molina, precum și alte personalități ale vieții publice și culturale argentinene.

• Au luat sfârșit dezbaterile în cele 4 comisii de lucru ale Conferinței U.N.E.S.C.O. asupra tineretului, de la Grenoble.

În Comisia a III-a a Conferinței, reprezentanta R. P. Romine, Maria Groza, s-a referit în intervenția sa la necesitatea educației cetățenești a tineretului și a propus o recomandare, adoptată apoi în unanimitate, asupra rolului pe care îl pot juca în acest sens casele editoriale specializate în literatura pentru tineret.

În Comisia a IV-a, delegata R. P. Romine a propus două proiecte de recomandări, care au fost adoptate, de asemenea, în unanimitate.

În provincia Nangarhar, la răsărit de capitala Afganistanului — Kabul — se desfășoară construcția marilor lucrări hidrotehnice ale canalului de irigare din Djalal-Abad și a hidrocentralei de pe râul Kabul. După terminarea lucrărilor vor putea fi irigate peste 30 mii de hectare. În clișeu: pe șantierul de construcție a canalului de irigare.

O PSEUDOREFORMĂ AGRARĂ

Presa străină relatează frecvent despre incidentele și tulburările ce au loc în regiunile agricole din Peru, una din republicile Americii de Sud. După cum se știe, aici se dă de multă vreme o luptă inversunată pentru pământ. Impiși de mizerie, trudiți din greu pe moșiile latifundiarilor ori arendind mici petice de pământ, al căror rod abia le îngăduie să-și ducă zilele, țărani peruvieni, în cea mai mare parte indieni, pun adesea stăpânire pe pământurile moșierești și se apucă să le lucreze pe socoteala lor și pentru ei. Aceasta duce deseori la ciocniri sângeroase cu poliția și cu trupele chemate în ajutor de moșieri. Măsurile samavolnice luate de autorități nu pot însă să înăbușe viguroasa mișcare țărănească din această țară. Și asta pentru că ea are un temel puternic: după cum arată statisticile, 86 la sută din populația rurală a țării sint țărani fără pământ...

Iată însă că stăpânirea, ținand chipurile, seama de revendicările țărănilor, s-a hotărât să ia și o măsură de altă natură, mai blândă. Într-adevăr, de curind, senatul peruvian a aprobat un proiect de reformă agrară, a cărui elaborare a comportat îndelungi parlamentări. Timp de câteva luni, deputații moșieri și slugile lor au adus proiectului cu pricina nenumărate amendamente și completări, făcându-l să cuprindă nu mai puțin de 243 de articole! În cele din urmă, însă, s-a constatat că toate avantajele de pe

urma acestui proiect de reformă agrară le trag latifundiarii înșiși și nicidecum țărani.

Proiectul de lege adoptat prevede acordarea de credite și ajutor tehnic la numai câteva mii de proprietari de pământ mici și mijlocii, fără a satisface, deci, doleanțele milioaneilor de țărani fără pământ din Peru.

În schimb marii proprietari de pământ sint autorizați, în conformitate cu prevederile proiectului de reformă agrară, să vîndă statului în condiții extrem de avantajoase pământurile care nu sint cultivabile. Proiectul garantează inviolabilitatea latifundiilor cultivate de bumbac și de trestie de zahăr, principalele bastioane ale moșierilor din această țară.

De altfel noul proiect nu constituie ceva nou în practica parlamentară peruviană. Căutind să slăbească tensiunea luptei oamenilor muncii de la sate pentru drepturile lor, latifundiarilor și reprezentanții lor, care dețin majoritatea în parlament, pun din timp în timp în discuție cite un proiect de reformă agrară sau altul, pe care propaganda oficială îl înfățișează în cele mai frumoase culori. Cînd însă se ajunge la punerea în practică a proiectului respectiv, se constată că lucrurile rămîn în esență neschimbate, bogătașii continuînd să fie la fel de bogăți, iar cei săraci jinduind zadarnic după o viață mai bună.

Așa s-a întimplat și cu ultimul proiect de reformă agrară din Peru. După cum și era de așteptat, acest proiect a stîrnit indignarea tuturor oamenilor cinstiți, făcînd să se reverse un val de proteste în întreaga țară. Deputatul Fernando Hernandez, de pildă, a declarat că reforma e incompletă și ineficace, că ea stabilește privilegiu pentru posesiunile industriașilor producători de zahăr, care monopolizează pământul și apa destinată irigațiilor.

Federația comunităților țărănești din regiunea centrală a țării, care reunește un milion și jumătate de țărani, a cerut președintelui Belande Terry să aplice veto-ul asupra acestei legi. „Este o înșelătorie și o batjocură la adresa năzuințelor celor șase milioane de țărani”, se spune în declarația federației.

Astfel de declarații au făcut și alte organizații țărănești, cum și diferite organizații muncitorești, studențești și democratice.

Nevrînd să se lase înșelați, țărani peruvieni își string rîndurile și continuă cu și mai multă hotărîre să lupte pentru drepturile lor.

UMOR

de peste hotare

OCHIUL

(Din folclorul chinez)

Un ochi de sticlă, pus cu măiestrie,
Avea de mult stăpînul de moșie.
Un an să-l fi privit și n-ai li spus
Care e ochiul lui și care-i pus.
O dată-n zori, în față la conac,
Zări stăpînul un țaran sărac
Și-i zise-așa: — Primești răsplată mare
Dacă-mi dezlegi pe loc o ghicitoare.
De n-o dezlegi, te spînzur. Nu, nu-i greu!
Privește-mi ochii. Care nu-i al meu?
Zimbi țaranul: — Cred c-am și ghicit.
Știu care-i ochiul. Asta-i negreșit!
Stăpînul se-ncruntă răcnind: — E el!
Cum de-ai ghicit? Sînt amîndoi la fel.
Țaranul clătînd din cap și zise:
— Te-ai supărat stăpîne, pare-mi-se,
Dar nu la fel și-s ochii, din păcate.
Cel pus privește fără... răutate!

UNSOAREA

(Din folclorul scoțian)

I-a spus un negustor cîndva
Unui țaran: — Măi, frățioare!
Ți-aș vinde-acuma dac-ai vrea
Din fermecata mea unsoare.

Iel din borcanul ăsta plin
De-l vaca bearcă în ogradă,
Pe ciotul cozii ungi puțin
Și-i crește-ndată... altă coadă!

Zimbi țaranul: — Prea stimat!
Dar dacă-n curtea mea săracă
Am restul cozii doar, se poate
De-l ungi, să-i crească... altă vacă?

GUSTURI

(Din folclorul englez)

Prin săli și curți, umblind în lung
și-n lat,
S-a tot sucit pisica la palat.
Abia a doua zi s-a-ntors acasă
Și coada înoindu-și-o pufoasă
A zis căscînd cam plictisită: „Miau,
Cît oi trăi, palate nu mai vreau!
N-ai ce vedea! Doar aur și cleștar;
Argint și bronz, mătăsuri și brocar,
Tablouri aranjate cu tipic,
Dar mai de soi nu-i la palat nimic!
Zău, am zărit cît am umblat prin el
În curte doar... un singur șoricel!

Anecdote

(Din folclorul rus)

Adunați în jurul mesei, cîțiva prieteni discutau despre deșteptăciunea ciinilor de vinătoare.

— Iată, de pildă, zise unul dintre prieteni, să vă povestesc ce mi s-a întîmplat într-o bună zi. Luaț cu tot felul de treburi, nu știu cum, dar am uitat să-i dau ciinului meu să mînce. Spre seară, am ieșit în grădină și m-am apucat să ud florile. Ciinele, care nu mîncase o zi întreagă și care înțelesese, după cum veți vedea, că iar m-am apucat de lucru și iar o să uit de el, s-a apropiat de mine. m-a privit drept în ochi și a dispărut undeva pe o alee a grădinii. Și ce credeți? După cîteva minute s-a întors ținînd în bot o floare de... Nu mă uita! Ei, vă place?...
— Țasta-i fleac! sări cu gura alt comesean. Să vă spun eu ce-a făcut ciinele meu. N-ați auzit în viața voastră! Trebuie să știți de la bun început că am un ciine despre care cred că-i fără pereche-n lumea-ntreagă. Nu rideți. Ascultați aici. Acum cîteva zile, am intrat cu el într-un local să iau masa. Dintr-o dată, îl

văd că se duce glonț spre un cetățean care bea bere în colț, se așează și nu-și mai ia ochii de la el. Măi, ce să fie? Localul plin de oameni care mînceau fripturi, cîrnați, pîrjoale, vreau să zic fel de fel de mîncăruri de carne, iar ciinele meu nu se desparte de unul care n-are pe masă decît o halbă de bere. Mare minune!

Stau eu ce stau, pînă la urmă îmi pierd răbdarea, mă apropii de cetățeanul cu pricina și-l întreb:

— Nu vă supărați, veniți de la vinătoare?

— Nu.

— Sînteți cumva bucătari ori măcelari?

— Da' de unde!

— Aveți vreun pachetel de carne în buzunar?

— N-am nimic! Altceva e la mijloc. Grozav ciine ai, șefule! A ghicit pungașul! Știi de ce mă pîndește? Mă numesc... Iepure!... Dă-mi voie să mă prezint! Iepure Nicolae!

Cineva l-a întrebat pe un leș:

— Care-i ziua cea mai scurtă?

— Duminică!

(Din folclorul polonez)

S-a dus un țaran în oșpeție la un prieten din satul vecin și a petrecut acolo pînă s-a întunecat de-a binelea. „Nu mai pleacă”, se gîndi stăpînul casei și hotărî să-și la musafirul pe ocolite!

— Măi, da' frumoase-s nopțile pe la noi! Ten-torci uneori de la un prieten și nu te mai saturi trîgînd aer în piept! Așa mi s-a întîmplat deunăzi...

Musafirul se-ncruntă și-i răspunse:

— Da' mare măgar e prietenul ăla al tău care te-a lăsat să pleci noaptea din casă și să orbescă prin întuneric! Mare măgar!

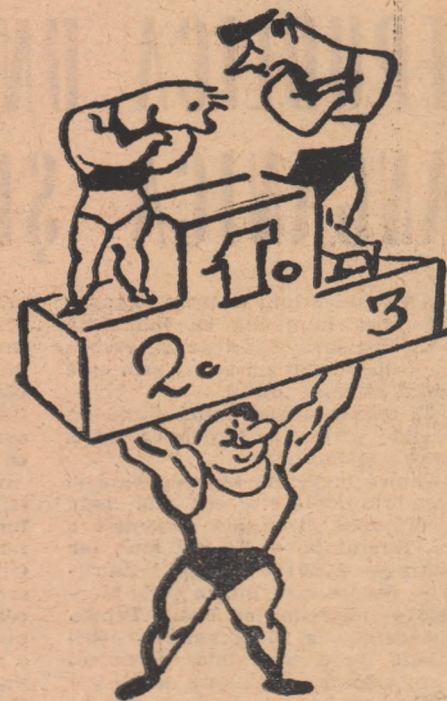
Undeva, într-un sat

îndepărtat, pierdut printre păduri și mlaștini, oamenii nici nu auziseră ce-i acela război. S-a întîmplat însă ca un flăcău din satul cu pricina să plece pe meleaguri străine, să ia parte la un război și apoi să se-ntoarcă acasă. Țaranii l-au înconjurat întrebîndu-l:

— Și ce faceți voi, măi, la războiul ăla?

— Cum ce facem? Răspunse flăcăul. Înjunghiem, tăiem, tragem cu pușca...

— Aoleu, da' proști mai sînteți, zise un moș. Treabă e asta? Hăbăucii dracului! Păi așa puteți să vă scoateți și ochii!

Campion absolut!

Desen de VI. GALB („Ogoniok” — U.R.S.S.)

CIOCĂNITORILE

de LUDOVIC KERN (R. P. Polonă)

Spre inima pădurii făcînd un scurt ocol,
Un grup de expertiză se deplasă-n control
Și constată pe dată că scoarța pe copaci
Aproape-n întregime mîncată-i de

gîndaci.
Fiind din toți experții pesemne cel mai mare,

Se încruntă gotcanul și puse o-ntrebare:
— Păi bine, da se poate? Vă fac

răspunzători!
Pădurea asta n-are de loc ciocănitori?

Un cîntezoi răspunse: — Ba da, dar din păcate

Sînt toate de vreo lună extrem de ocupate.
Sări ca ars gotcanul: — Dar unde sînt?
Ce fac?

Nu văd aici nici una la treabă în copac!
Mai informată, mierla dădu riposta-n grabă:

— Poftiți vă rog cu mine să le vedeți la treabă!
Și toți, venind cu mierla sub pomii

foșnitori,
Văzură cum pe rupte lucrau ciocănitori.

Grămadă pe birouri, ca țintuite-n loc,
Cu penele zburlite și ochelari pe cioc,
De-alta osteneală pe jumătate moarte,
Scriau într-una sute și sute de rapoarte.

Nervos, în timp ce grupul privea înmărmurit,

Se repezi gotcanul: — Da ce-ați înnebunit?

Decît să stați aicea să scriți și să tot scriți
Nu-i mult mai bine oare gîndacii să-i stîrpiți?

Neîncetîndu-și lucrul, zeloasa adunare
Răspunse la-ntrebare cu altă întrebare?

— Cînd să stîrpim gîndacii? Nu ne trudim de zor
Făcînd după statistici... numărătoreala lor?

La fel și printre oameni, cam în același gen

Se-ntîmplă cîteodată cu... munca pe teren!

Traduceri de M. Djentemirov